

Stichting Red onze Polders

Eendragtweg 12, 4543 PL Zaamslag

Stichting De Levende Delta

Spanjaardsweg 6, 4553 PA Philippine

Aan de politieke partijen in de Provinciale Staten van Zeeland

Geachte kandidaat-politici voor de Provinciale Staten van Zeeland,

De Stichting “De Levende Delta” pleit voor een goede balans tussen, natuur, cultuur, economie en milieu in de Zuidwestelijke Delta. In het kader van de verkiezingen in maart 2023, willen wij u deelgenoot maken van ons pleidooi voor een drietal onderwerpen:

- Zoute kwel en verzilting
- Buffering van zoet water
- Toekomstvisie Westerschelde

Reduceer zoute kwel en verzilting.

Hoewel niet precies kan worden aangegeven hoe snel en in welke mate de zeespiegel zal stijgen, moeten we rekening houden met stijging. Stijging van de zeespiegel leidt tot verhoging van de druk van zoute kwel in de ondergrond. In de ZW-Delta speelt dit met name omdat vrijwel alle land omgeven wordt door zeewater. Door het verschil in soortelijk gewicht bevindt zich in de ondergrond een zoet-zout scheiding. De diepte van deze scheiding wordt door het Waterschap gemonitord. Door de onttrekking van zoet water uit de bovengrond voor allerlei doeleinden, zoals landbouw en drinkwater, kan deze zoet-zout scheiding omhoogkomen. Het behoeft geen betoog dat op plaatsen waar deze scheiding nu al slechts enkele meters onder het maaiveld ligt, dit funest kan zijn voor alle planten en bomen. Om de zoute kwel terug te dringen is tegendruk van zoet water essentieel. In de winterperiode is de aanwezigheid van zoet water meestal geen probleem, maar in de zomer is de aanwezigheid van zoet water grotendeels afhankelijk van de aanvoer vanuit de rivieren, Rijn en Maas. Het grootste zoetwaterbekken in de Delta is het Volkerak-Zoommeer, dat gevoed wordt door de aanvoer vanuit het Hollands Diep en Haringvliet. De aanvoer vanuit de grote rivieren moet echter verdeeld worden over Rotterdam en de Nieuwe-Waterweg en de Delta. In droge periodes heeft de Nieuwe-Waterweg prioriteit, om de verzilting richting Hollandse IJssel tegen te gaan. Het Volkerak-Zoommeer is 's zomers dan ook gedeeltelijk afhankelijk van regenval en de afstroom vanuit West-Brabant via de Dintel en de Steenbergse Vliet. Plannen om ook via de Roode Vaart zoet water vanuit het Hollands Diep aan te voeren is nog in studie i.v.m. de eerdergenoemde verdeling van zoet water uit de grote rivieren.

Werk aan buffering van zoet water.

In 2015 is door het Provinciebestuur besloten om het Volkerak-Zoommeer te verzilten in verband met de waterkwaliteit (blauwalg). Onder invloed van de droge zomers van 2018 en 2019 is de uitvoering van dit besluit uitgesteld tot 2030. Het mag duidelijk zijn dat een zoet Volkerak-Zoommeer essentieel is voor het terugdringen van de verzilting door de zoute kweldruk. Herroepen van het besluit tot verzilting is dan ook absoluut noodzakelijk! Om extra tegendruk te bewerkstelligen is het zelfs noodzakelijk om ook de Grevelingen om te vormen naar een zoetwater bekken! Verzilting van de bodem heeft in eerste instantie natuurlijk consequenties voor de landbouw. Vanuit die sector worden al maatregelen genomen, kijkend naar de toekomst, om dreigende verzilting tegen te gaan.

Dit gebeurt o.a. door zoetwater aanvoer vanuit het Volkerak-Zoommeer en het Spuikanaal, de aanleg van waterbassins, kunstmatige beregening op plaatsen waar de zoet-zoutscheiding nog diep zit en de teelt van gewassen die meer zouttolerant zijn. Er wordt ook onderzoek gedaan om bepaalde gewassen meer zouttolerant te maken. Als sector met economisch belang zal de landbouw zich door deze inspanningen waarschijnlijk wel redden. Deze inspanningen nemen overigens niet weg dat alles in het werk moet worden gesteld om, willen wij een toekomstbestendige landbouw houden, de zoute kwel moet worden teruggedrongen!

De landbouw kan maatregelen nemen, maar de natuur in de Delta is weerloos tegen toenemende verzilting. Diepwortelende bomen en struiken zullen in bepaalde gebieden het eerst last ondervinden van de zoute kwel. Als er geen maatregelen worden genomen zal de natuur in onze Provincie behoorlijk veranderen, en naar onze mening, ook verarmen. Omdat wij als “De Levende Delta” staan voor behoud van ons landschap, is dat voor ons een doemscenario!

Daarom pleiten wij voor een strijd tegen verzilting en buffering van zoet water.

Toekomstvisie Westerschelde.

De verwachte zeespiegelstijging zal ook voor de Westerschelde consequenties hebben. Behalve aanpassing van de zeekering op de Zuid- en Noordoever, zal de haven van Antwerpen te maken krijgen met een groter getijden-verschil, waardoor bij hoogtij kades, installaties en gebouwen te maken zullen krijgen met wateroverlast. Voor Vlissingen zal dit minder gelden omdat deze haven aan de monding van de Schelde ligt en het getijverschil daar minder extreem is. Terneuzen en Gent zullen van een zeespiegelstijging minder hinder ondervinden omdat deze havens door sluisen zijn afgesloten. Dat de Westerschelde als Natura-2000 gebied steeds meer onder druk staat, blijkt als gelet wordt op industriële vervuiling -PFAS-, industriële ontwikkeling in de havengebieden, ecologische druk op het estuarium en de effecten van de drukke scheepvaart.

Om deze toekomstige problemen het hoofd te bieden kan/moet gedacht worden aan het elimineren van de invloed van de zee op de Westerschelde. Dit kan door de monding van de zeearm af te sluiten en daarin een grote zeesluis te bouwen voor de scheepvaart. Aanpassing van de zeekering langs de oevers van de Westerschelde is dan niet meer nodig en de haven van Antwerpen kan zijn economische activiteiten ongestoord voortzetten. Overleg met Vlaanderen en met name met de Antwerpse havenbestuurders moet dan ook plaatsvinden om dit toekomstgericht beleid gestalte te geven. Daarom pleiten wij voor een starten van een integrale toekomstvisie voor de Westerschelde.

Het is aan U, als bevoegd gezag van de Provincie Zeeland, om toekomstgericht te denken en te handelen. Wij hopen, als “De Levende Delta”, dat u deze overwegingen onzerzijds, wilt betrekken in uw besluitvorming in de komende regeerperiode.